

ט"ו טבת תשפ"ה
15 ינואר 2025
סימוכין: 356552

לכבוד,
חה"כ צביקה פוגל
יו"ר הועדה לביטחון לאומי

שלום רב,

**הנדון: הרחבת תחומי העיסוק וסמכויות פקחי האכיפה של
השיטור העירוני והמועצתי – עבירות איכות חיים**

בימים אלה נדונה בועדה בראשותך הצעת החוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) (תיקון מס' 14), התשפ"ה-2024, העוסקת בשיטור העירוני והמועצתי.

אנו מברכים על קידומה של הצעת החוק, שתעגן את השיטור העירוני והמועצתי בחקיקת קבע, תקבע כמטרת השיטור המוניציפלי, הן את ייעול יכולת האכיפה של הרשויות המקומיות את העבירות שבאחריותן והן את הסיוע למשטרת ישראל בפעולות מסכנות חיים ובמניעת נזק לרכוש הציבורי, ותקבע הסדרים ברורים לפעילות חשובה זו.

יחד עם זאת, אנו סבורים כי מהצעת החוק הממשלתית נעדרו מספר תחומי עיסוק וסמכויות, בנושאים מרכזיים של עבירות איכות החיים, אשר לדעתנו צריכים להכלל בפרויקט השיטור העירוני והמועצתי:

1. מניעת רעש – כידוע, סוגיית הרעש היא אחת המרכזיות והבולטות בתחומי עבירות איכות החיים. מדובר במפגע ובמטרד של ממש, המעסיק את התושבים ואת המוקדים העירוניים.

חרף הבולטות של הנושא בשיח המקומי, כאמור, לפקחי השיטור העירוני והמועצתי אין סמכות כניסה למקום (ובפרט למקום מגורים) לשם הפסקת הרעש, זאת בניגוד לשוטר, לו מוקנית סמכות כאמור, גם בלא צו של בית משפט, לפי סעיף 1א11 לחוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961.

אנו סבורים כי ניתן לקבוע – ולו בהוראת שעה לשנתיים – שגם לפקחי השיטור העירוני והמועצתי (במודל של 2 פקחים או במודל של פקח לצדו של שוטר), תהיה סמכות זהה לסמכות הקיימת כיום לשוטר הפועל לבדו.

כך נוכל לתת מענה לפנייות הרבות של התושבים, וגם לאפשר למשטרת ישראל לפנות את משאביה המוגבלים לפשיעה החמורה והמורכבת יותר.

2. **סדר ציבורי** – הרשויות המקומיות מוסמכות להסדיר שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחומיהן, וראוי שגם השיטור העירוני והמועצתי יוכלו לפעול בתחומים אלה. לשם כך נדרשות לפקחי השיטור העירוני והמועצתי גם סמכויות להכוונת תנועה, עקב: תאונה, רמזור שחדל לפעול, בור בכביש וכד', וכן סמכויות להורות על פינוי חסימות כביש עקב חניה במקום אסור וכד'.

3. **שמירה ואבטחה של ארועים המוניים ושל משימות אכיפה ופיקוח בתחומי התכנון והבניה וסילוק פולשים** – כאמור לעיל, הרשויות המקומיות מוסמכות להסדיר שמירה, אבטחה וסדר ציבורי בתחומיהן, וראוי שגם השיטור העירוני והמועצתי יוכלו לפעול בתחומים אלה. איננו רואים סיבה לכך ששוטרים יעבדו בשכר באבטחה של ארועים המוניים ובסיוע לאכיפת עבירות תכנון ובניה, אך הרשויות לא יוכלו להפעיל את פרויקט השיטור העירוני והמועצתי לביצוע משימות אלו.

נבקש לקבוע בחוק כי שוטרי ופקחי השיטור העירוני והמועצתי, יהיו מוסמכים לבצע עבודות שמירה ואבטחה של ארועים המוניים שמקיימת הרשות המקומית, ושל משימות אכיפה ופיקוח בתחומי התכנון והבניה וסילוק פולשים, ולשם כך להורות על בדיקת חפצים ועל מניעת כניסה ו/או הוצאת אדם ו/או חפץ, וכיו"ב סמכויות הקשורות בביצוע המטלה.

4. **כייסות-גניבות** – הצעת החוק אמנם קובעת כי לפקחים השיטור העירוני והמועצתי תהיה סמכות במקרה של פגיעה ברכוש במרחב הציבורי, אך חסרה ממנה הסמכות במקרה של עבירות גניבה פשוטות, בהתקיים חשד – בפרט במקומות מועדים לפורענות, כגון חוף ים.

5. **זרישת הזדהות ועיכוב שוהים בלתי חוקיים** – לצערנו, הולכת ונפוצה ומתגברת תופעת השוהים הבלתי חוקיים מיהודה ושומרון, אשר נקבע בעבר כי יש בעניינם חזקת מסוכנות, ועל כן כנסת ישראל תקנה שוב ושוב את החוק והחמירה עמם ועם הסייענים שלהם.

כידוע, חוק הכניסה לישראל מאפשר הענקת סמכויות אף לפקחים שמונו בידי שר הפנים, מול שוהים בלתי חוקיים, כלומר: המחוקק ראה צורך בהענקת סמכות זו גם לעובדי ציבור שאינם שוטרים.

נדמה שלפחות בעת הזו, חיוני להעניק סמכות אכיפה גם לפקחי השיטור המוניציפלי, שפועלים ללא שוטר צמוד.

הוספתם של הנושאים האמורים לעיל לחקיקה המתגבשת בועדה בראשותך, תואמת את החלטת הממשלה מס' 1848 מיום 24.06.2010 (שהקימה את השיטור העירוני), אשר קבעה כי תכלית המערך היא להפחית באופן ניכר את רמת האלימות, העבריינות וההתנהגות האנטי חברתית, תוך דגש ברור על עבירות שבתחום איכות החיים, כדרך מרכזית לשיפור איכות החיים של התושבים.

נבהיר ונדגיש: אנו סבורים כי יש להסמיך את השיטור העירוני והמועצתי לעסוק במגוון רחב ככל הניתן של סוגי תחומים ופעילויות, כאשר בכל רשות – תכנית השיטור המוניציפלי תיבנה ע"י ראש הרשות יחד עם מפקד תחנת המשטרה הטריטוריאלית, כך שהתכנית תהלום את הצרכים של המקום, ובמקרה של אי הסכמה בין ראש הרשות לבין מפקד התחנה הטריטוריאלית על התכנית – יובא הדבר להכרעת ראש מנהלת מערכי אכיפה (שיטור עירוני ומועצתי) במשרד לבטחון לאומי.

אנו שבים ומודים לך על מחויבותך לשלומם ולבטחונם של תושבינו, ועל הירתמותך, יחד עם השר לבטחון לאומי, לטובת עיגון השיטור העירוני והמועצתי כהוראת קבע.

• **לוט למכתבנו כנספח (בהמשך):**

רשימת הסמכויות הנדרשות לפקחי השיטור המוניציפלי, לשם ביצוע תפקידיהם (בכפוף לביצוע ההכשרות המתאימות), וכן את הצעתנו להגנות על הפקחים מפני תלונות שווא.

בברכה,

חיים ביבס

ראש עיריית מודיעין מכבים רעות
ויו"ר מרכז השלטון המקומי

שי חגיגי

ראש מועצה אזורית מרחבים
ויו"ר מרכז השלטון האזורי בישראל

העתקים:

ח"כ איתמר בן גביר, השר לבטחון לאומי
חברי הועדה לבטחון לאומי
מר רפול אנגל, מנכ"ל המשרד לבטחון לאומי
רב ניצב דניאל לוי, מפכ"ל משטרת ישראל
גב' לירון דורון-לוי, מנכ"לית מרכז השלטון המקומי
מר איציק אשכנזי, מנכ"ל מרכז השלטון האזורי בישראל
עו"ד איתן אטיה, מנכ"ל פורום ה-15
גב' מירי שמואלי, המשנה למנכ"ל המשרד לבטחון לאומי
מר ליאור מזרחי, ראש מנהלת מערכי אכיפה (שיטור עירוני ומועצתי), המשרד לבטחון לאומי
סני"צ מארק כהן, רמ"ד שיטור עירוני, משטרת ישראל
מר כפיר מצוינים, סמנכ"ל רגולציה וקשרי ממשל, מרכז השלטון המקומי
מר יוחאי וגיימה, ראש מינהל בטחון וחירום, מרכז השלטון המקומי
מר אלון ביטון, ראש אגף בטחון וחירום, מרכז השלטון האזורי
מר חיים נוגלבלט, קב"ט עיריית בני ברק ויו"ר איגוד הקב"טים ברשויות המקומיות

נספח

א. רשימת הסמכויות המבוקשת לפקחי השיטור המוניציפלי*:

* חלק ניכר מהסמכויות קיימות כבר עתה לפקחי השיטור העירוני ו/או לסוגי פקחים אחרים העובדים ברשויות המקומיות, ועם הסמכת השיטור המוניציפלי לעסוק בתחומים נוספים שהרשויות המקומיות אחראיות לאכוף – נדרש לעגנם בצורה מפורטת.

1. סמכויות כלליות:

- 1.1. הסמכות לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;
- 1.2. הסמכות לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;
- 1.3. הסמכות לבצע בדיקות, לערוך מדידות או ליטול דגימות של חומרים, וכן למסור את הבדיקות, המדידות והדגימות למעבדה, לשמור אותן או לנהוג בהן בדרך אחרת;
- 1.4. הסמכות להיכנס למקום, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייד, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא באחד מאלה:
 - 1.4.1. בעת סבירה ולאחר שקיבל את הסכמת המחזיק, ובלבד שהמחזיק הוא בגיר ושהפקח הודיע למחזיק כי הוא רשאי לסרב לכניסתו;
 - 1.4.2. בהיותו יחד עם שוטר ובהתאם להנחיות השוטר;
 - 1.4.3. לשם הפסקת רעש, ובלבד שנכנסו למקום הציבורי לפחות 2 פקחי השיטור המוניציפלי (ללא שוטר), בהתאם להנחיות מפקד תחנת המשטרה הטריטוריאלית;
 - 1.4.4. על פי צו של בית משפט.
- 1.5. הסמכות למסור הודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, ביחס לעבירה על חיקוק בתחום מתחומי השיטור המוניציפלי, שנקבעה כעבירת קנס לפי סעיף 221(א) לחוק האמור;
- 1.6. הסמכויות לפי סעיף 4 וסעיף 9 לחוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו-2016, בכפוף לתנאים כמפורט בסעיף 5 לאותו חוק;
- 1.7. הסמכויות לפי סעיף 370ב וסעיף 77ד(ה)-(ח) לפקודת התעבורה [נוסח חדש];
- 1.8. הסמכויות הנתונות לשוטר לפי סעיף 2 לחוק המאבק בתופעת השכרות, התש"ע-2010;

- 1.9. הסמכויות הנתונות לפקח לפי סעיף 13ה לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 ;
- 1.10. סמכות בדיקה בכלים ובחפצים, כתנאי לכניסה למקום (במקרה של אבטחת ארועים המוניים, למשל).
2. סמכויות במקרה שבו התעורר חשד לביצוע עבירה על חיקוק בתחום מתחומי השיטור המוניציפלי :
 - 2.1. לתשאל (תשאול ראשוני) כל אדם הקשור לעבירה כאמור, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור ;
 - 2.2. לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור, ובמקרה של התנגדות לתפיסה – להשתמש בכח סביר לשם כך ;
 - 2.3. לערוך חיפוש על גופו של אדם או בכלי התחבורה בו הוא נמצא או המצוי בהחזקתו ובסביבתו הקרוב, ולשם כך רשאי הוא להורות על עצירת רכב, לצרכי בדיקתו וביצוע חיפוש בו ;
 - 2.4. לבקש מבית משפט צו חיפוש.
3. סמכויות במקרה שבו סירב אדם להיענות לדרישת פקח, והיה חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה :
 - 3.1. עיכוב עד לבואו של שוטר ;
 - 3.2. למנוע מאותו אדם או ממיטלטלין שברשותו, כניסה למקום ;
 - 3.3. להוציא מהמקום את האדם, או את המיטלטלין שברשותו.
4. סמכויות במקרה שבו ביצע אדם מעשה של פגיעה בשלום הציבור או הפרת הסדר הציבורי, או מעשה אלימות, לרבות מעשה של פעילות חבלנית עוינת או פגיעת איבה, בפניו של פקח השיטור המוניציפלי או בפני אדם אחר הקורא לעזרה והמצביע עליו בפני פקח השיטור המוניציפלי, או אם התעורר חשד כי עומד להתבצע מעשה כאמור :
 - 4.1. לערוך חיפוש בכליו ועל גופו של אדם, אם יש לו חשד סביר שהאדם נושא עמו שלא כדין נשק, או עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך ;
 - 4.2. למנוע מאותו אדם או ממיטלטלין שברשותו, כניסה למקום, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך ;

- 4.3. להוציא מהמקום את האדם, או את המיטלטלין שברשותו, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך ;
- 4.4. לעכב את האדם עד לבואו של שוטר, ואף להשתמש בכוח סביר, אם סירב האדם להיעתר לבקשת העיכוב, ויש חשש שיבצע מעשה של פגיעה בשלום הציבור או הפרת הסדר הציבורי, או מעשה אלימות, או שיימלט או שזהותו אינה ידועה ;
- 4.5. לפעול לנטרול האיום, ורשאי הוא לעשות שימוש בכח סביר לשם כך.
- אין בסמכויות פקח כאמור לעיל כדי לגרוע מסמכויות שניתנו לו לפי כל דין, לשם אכיפת אותו הדין.

ב. הגנות על פקחי השיטור העירוני והמועצתי :

- מעבר לחובת הביטוח של הפקחים, הקבועה בסעיף 16 לחוק הקיים כיום, אנו מבקשים לקבוע מנגנון, שלפיו חקירה של גורם אכיפה בגין תלונה שהוגשה כנגדו במסגרת עבודתו, תעשה בשים לב לכך שמדובר בגורם אכיפה.
- בין היתר ניתן לחשוב על ליווי פרקליטות מהרגע הראשון, העברת הטיפול בתיק לגורם חוקר בכיר, קביעת נוהל ייעודי לחקירת גורם אכיפה וכד'.
- כמו כן נבקש לתחום את משך ניהול החקירה – תחילת טיפול בתוך שבוע ממועד הארוע (התלונה), קבלת החלטה באם מדובר בארוע המחייב חקירת עומק או סגירת התיק, בתוך חודש, וסיום הליכי החקירה ללא עכוב.

* * *